

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№9

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB[®]
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

OpenAIRE

ROAD

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

BASE

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

Crossref

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 1199 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 1-sentyabrda ruxsat etildi.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukhonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

Postdan xaridgacha: influenser va ilg'or veb-ilova (PWA – progressive web app)ning chakana sotuvga real ta'siri	14
Abdulaziz Madjidov	
Ta'lim xizmatlari bozori samaradorligini oshirishda ta'lim klasterlarining roli	22
Imamova Nilufar Asamutdinovna	
Korxona raqobatbardoshligini oshirishda marketingning tovar strategiyasidan foydalanish holati.....	29
Xidirov Sherzod Olimovich	
O'zbekistonda moliyaviy savodxonlikni institutsionallashtirish: NFIS, Finlit.uz va ta'lim islohotlari	34
Irgashev Anvar Farxodovich	
Moslashuvchan menejment tizimlarini yashil iqtisodiyotga integratsiyalash tasnifi	39
Umarov Bexzod Batirovich	
Qishloq xo'jaligida innovatsion marketing strategiyasini ishlab chiqish.....	43
Sheraliyev Axror Sodiqovich	
O'zbekiston Respublikasida moliyaviy bank xizmatlarini rivojlantirishning tendensiyalari, undan samarali foydalanish imkoniyatlari va konseptual jihatlarini	48
Roziqov Behzod Bahrom o'g'li	
Metallurgiya korxonalarida raqamli texnologiyalarni joriy etish chet el tajribasi	54
Abdullayeva Matluba Nematovna	
Исследование связи между восприятием изменения климата и внедрением устойчивых методов ведения сельского хозяйства в Узбекистане	59
Светлана Ражабова, Бахром Миркасимов	
Surxondaryo viloyati qishloq xo'jalik tarmog'ini barqaror rivojlantirishni iqtisodiy-ekologik modellari	68
Abdug'aniyev Otabek Allajonovich, Xo'jamqulov Bekzod Turdaliyevich	
Milliy iqtisodiyotda real sektor salmog'i va uning o'zgarish tendensiyalari	75
Mambetjanov Qahramon Qurbandurdiyevich, Isroilova Muhabbat Rustamjon qizi	
Qo'shilgan qiymatni soliqqa tortish uslubiyoti: xususiyatlari, vazifalari va muammolari	89
Xaitov Shuxrat Sharipboyevich	
Kognitiv yondashuv asosida tibbiyot oliy ta'lim muassasalari talabalari grammatik va diskursiv kompetensiyalarini shakllantirishning nazariy modeli va pedagogik texnologiyasi.....	94
Dadadjanova Feruza Muhammadyusupovna	
Transport tizimining rivojlanishi milliy iqtisodiy o'sishining asosi sifatida	98
Narziyev Umidjon Baxrillayevich	
Loyiha risklarini aniqlashda zamonaviy usullar va ularning samaradorligi.....	105
Marufhanov Davron Xasanovich	
Современные методы управления на железнодорожном транспорте в процессе трансформации системы.....	109
Кушакова Мамура Наримановна	
Финансовые механизмы и модели менеджмента в развитии устойчивой экономики транспортных компаний	115
Шарапова Гулчехра Рустамовна	
Kasbiy ta'limda o'quvchilarning raqamli kompetensiyasini shakllantirish va baholashning innovatsion yondashuvlari	120
Maxkamova Zuhra Tursunpulotovna	
Audit ishi sifati darajasini oshirish yo'nalishlari.....	124
Qushmatov Otaxon Qurbonaliyevich	

Erkin iqtisodiy zonalarda investitsiya loyihalarini moliyalashtirishning nazariy va amaliy asoslari.....	131
Yuldashev Baxtiyor Gayradjonovich	
Ko'chmas mulk qiymatini baholash va uning ekonometrik tahlili	135
Jaloliddinova Mohira Alisher qizi	
Современные тенденции и вызовы бюджетно-макроэкономической политики в Узбекистане	142
Хазраткулова Лола Нармуминовна	
Intellectual mulkda iqtisodiy mohiyat, mazmun hamda huquqiy jihat uyg'unligi	148
N.D.Maxmudova	
Axborot texnologiyalari asosida ta'limda loyiha boshqaruvida sun'iy intellekt va mashinali o'qitish imkoniyatlari	152
Xodjiyeva Durdona Abdurasolovna	
Концепция "Зеленого учета" и его значение для экономического развития.....	157
Умарова Зулайхо Турсуновна	
Iqtisodiyotning asosiy tarmoq va sohalariga kiritilgan investitsiyalarning joriy holati tahlili	166
Ismailova Kutlibeka Ulug'bek qizi	
O'zbekistonda yoshlar tashkiloti faoliyatini tashkil etishning o'ziga xos jihatlari va rivojlanish bosqichlari	172
Usmonov Adxamjon A'zamjonovich	
O'zbekiston Respublikasi maxsus iqtisodiy zonalar investitsion holatini hududlar kesimida tahlili.....	178
Anvarxonov Abdulatifxon Jamshidxon o'g'li	
Kichik biznes va o'rta biznesni rivojlantirish orqali aholi farovonligini ta'minlash.....	184
Ahmedov Oybek Turgunpulatovich, Nurqulov Nurbek Sirojiddin o'g'li	
Fiskal siyosat instrumentlari orqali yashirin iqtisodiyotni qisqartirish va legallashtirish metodologiyasi.....	189
Ergasheva Malikaxon Avazxon qizi	
Fond bozorida savdo strategiyasi va uni amalga oshirishga yo'nalishlari.....	192
Soliev Istam Ixtiyorovich	
Sanoat korxonalarini innovatsion rivojlantirishning asosiy tamoyillari	197
Yuldasheva Kamola Miraliyevna	
Iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashda davlat boshqaruvi tizimining isloh qilinishi: Tajriba va istiqbollar.....	202
Mashrabaliyev Ibroximbek Mashrabaliyevich	
Iqtisodiyotning real sektorida investitsion loyihalarni moliyalashtirish amaliyoti.....	209
Qosimova Lola Sultanovna	
Sanoat mahsulotlari eksportida logistika zanjirining uzluksizligini ta'minlash: nazariy asoslar va amaliy yondashuvlar.....	217
Kurbonova Ma'mura Abdukarim qizi	
Soliq ma'murchiligiga zamonaviy texnologiyalarini joriy etish orqali qo'shilgan qiymat soliq ma'murchiligi bazasini kengaytirish yo'llari	222
Raxmonqulov Umidjon Rustam o'g'li	
Инновационные подходы к созданию проблемно-ориентированной системы прогнозирования, оптимизации и управления отраслями региональной экономики (жилищное строительство)	231
Далиев Ахтам Шарафутдинович	
Tovar-moddiy resurslar harakati samaradorligini oshirishda UZEX faoliyatining joriy holatini baholash.....	238
Sherzod Xolmurodovich Pardayev, Mamatkulov Farrux Gulomjon o'gli	
Sog'liqni saqlash tizimida tadbirkorlik faoliyatining turlari	244
Solikhova Dildora Alisher qizi	

“O‘ztemiryo‘lyo‘lovchi” ajning asisii faoliyatini samaradorligini oshirishda autsorsing xizmatini joriy etish strategik asoslari	250
Kaxarova Nilufar Yerkinjonovna	
Mintaqani kompleks rivojlantirishning metodologik asoslari va ustuvor yo‘nalishlari.....	256
Jumayeva Zulfiya Qayumovna	
Sog‘liqni saqlash tashkilotarida xarajatlar samaradorligini ta‘minlash masalalari	260
Raximova Maftuna Axmadjon qizi	
Aksiyadorlik jamiyatlarida sof foydani taqsimlash bilan bog‘liq bo‘lgan soliq solish masalalari	264
Suyunov Otabek Shuxrat o‘g‘li	
O‘zbekiston qonunchiligida raqamli transformatsiya jarayonida elektron to‘lov kartalarini soxtalashtirishni jinoyatlashtirish	276
Maxsadaliyeva Maftuna Toxir qizi	
Mamlakatimizda intellektual xizmatlar bozorini rivojlantirish masalalari.....	281
Miyassarov Davron Abdurashid o‘g‘li	
Validation of the dutch eating behaviour questionnaire (DEBQ) in a sample of uzbek women.....	285
Khursana Usmanova, Dr Muhammad Bilal, Dilafuz Qo‘chqorova	
Iqtisodiy xavfsizlik tizimlarini o‘ziga xos jihatlari	295
Nabiyev Bexzod Shavkatovich, Bayboboeva Furuza Nabijonovna	
Davlat qarz siyosatini optimallashtirishda islomiy moliya instrumentlarining qo‘llanish imkoniyatlarini kengaytirish yo‘nalishlari	299
Tilabov Nasrulla Tashmurotovich	
Роль институциональных структур фондового рынка в обеспечении финансовой стабильности.....	305
Камилова Севара Анваровна	
The Impact of Digitalization on the Management System in the Entrepreneurial Environment of Uzbekistan.....	309
Ibragimova Saida Ilkhomovna	
China’s Investment Strategy in Uzbekistan: Sectoral Trends and Strategic Implications (2013–2024).....	313
Maftuna Nuriddinova	
Qo‘shilgan qiymat solig‘i tushunchasi va uning iqtisodiy mohiyati	319
Eshkarayev Bobir Chariyevich	
Raqamli boshqaruvning afzalliklari va uni rivojlantirish istiqbollari	324
Xolbayeva Marg‘uba Qazoqboyevna	
Korporativ boshqaruvning nazariy asoslari: O‘zbekistonda qo‘llanish imkoniyatlari.....	328
Jumayeva Guzall Sherxon qizi	
Audit organizations in Uzbekistan	332
Razzaqov Jasur Xamraboevich, Yaqubov Matrasul Mavlonberdiyevich, Sabirova Nodira Komil qizi	
Xorijiy investitsiyalarning turlari va xususiyatlari	337
Gofurov Doston Boxromovich	
Mahalliy budjet mablag‘larining samaradorligini oshirishda auditning o‘rni.....	341
Primova Shaxnoza Komiljonovna	
Модели управления государственными финансами в зарубежных странах.....	345
Наимов Шохрух Шарофиддинович	
O‘zbekistonning sirkulyar iqtisodiyotga o‘tishi: yashil o‘sish indikatorlari tahlili	352
Hakimov Anvarjon Abdulloyevich	
Innovation management in the education system: practical challenges, international experience, and effective strategies based on the example of Uzbekistan.....	356
Imomov Inomiddin Abdulxamidovich, Egamberdiyev Farhod Botirovich	
Трансформация энергетического комплекса Узбекистана: текущее состояние и перспективы развития	363
Хмель Е.В., Мирджалилова Д.Ш., Дерюгина Е.А., Лозовская Н.А.	

Improving the efficiency of personnel management and optimizing labor costs in Sam Glass LLC.....	368
Musayeva Shoira Azimovna, Agzamov Avazkhon Talgatovich	
Interactive design and museum management: enhancing guided tours through IOT and virtual solutions.....	374
Ibrokhimova Aziza Abbasovna	
Hududlar investitsion jozibadorligini oshirish yo'llari.....	379
Imomova Kamola Novfal qizi	
"Innovatsion usulda baliq yetishtirishning iqtisodiy samaradorligini oshirish yo'llari (Sirdaryo tumani misolida)"	385
Bo'ltakov Sardor Oqbo'ta o'g'li	
Bank filial tarmoqlari samaradorligini baholashning xorijiy tajribasi va undan O'zbekiston banklari amaliyotida foydalanish imkoniyatlari	392
Xoshimov Og'abek Nizomjon o'g'li	
Zamonaviy iqtisodiyotda davlat xaridlarinin elektron savdolarining o'rni	398
Burxanov G'ofur Baxodirovich	
Реализация концепции развития рынка зеленой экономики в сфере экономической безопасности Республики Узбекистан.....	401
Юнусова Римма Рахманбердиевна	
Tijorat banklaridan "foyda" solig'ini undirishning bugungi holati.....	408
Ergasheva Lobar Raxmatulla qizi	
O'zbekiston oziq-ovqat sanoatini iqtisodiy rivojlantirish yo'nalishlari	415
Abasova Gulirano Rahmatullo qizi	
Xorijiy tajribalar asosida ekologik tadbirkorlikning innovatsion va investitsion yo'nalishlarini tashkil etish	419
Turg'unova Tursunoy Maratovna	
Sanoat korxonalari jozibadorligini oshirishda marketing strategiyasini amalga oshirish xususiyatlari	424
Raxmonova Feruza Musakulovna	
Turizm sohasida investitsion faoliyat: nazariy asoslar va amaliy yo'nalishlar.....	428
Ergashev Durdonaxon Aziz qizi	
Qashqadaryo viloyatida barqaror turizmning rivojlanish tendensiyalari va mavjud muammolar tahlili.....	432
Suyunova Dilnoza Mexridin qizi	
Iqtisodiy rivojlanish jarayonida investitsion resurslarning mutanosib taqsimlanishi: samaradorlik va ustuvor yo'nalishlar.....	436
Otaboyev Feruzbek Oybek o'g'li	
Xususiy banklar faoliyatini rivojlantirishda raqamli texnologiyalarning moliya bozoriga ta'siri	441
Abduqahhorov Asilbek Ahror o'g'li	
Mehnat resurslari tushunchasi, tarkibi va uning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati.....	447
Kobilova Zebo Bobokulovna	
Xorijiy davlatlar tajribasida moliyaviy siyosatning makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlashdagi roli.....	453
Jabborova Dilafruz	
The impact of exchange rate policy on the financial-monetary system and economic growth.....	459
Raxmanova Laylo Baxodirovna	
Современные вызовы и модельные подходы к обеспечению конкурентоспособности банковской системы Узбекистана.....	464
Юлдашева С.Ш.	
Iqtisodiyotni innovatsion rivojlantirishda soliq mexanizmidan samarali foydalanish yo'llari	470
Ishimova Mohinur Absalomovna	
Innovative pathways for advancing sustainable tourism in Uzbekistan.....	477
Feruz Karimov	

Tijorat banklarida biznes subyektlari faoliyati samaradorligini oshirishda raqamli texnologiyalardan foydalanish yo'llari.....	482
Mirpulatova Luiza Mansurovna	
O'zbekistonda sanoat zonalarining rivojlanish bosqichlari va huquqiy-me'yoriy asoslari	488
Vafoyev Akmal Ikromovich	
Qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan samarali foydalanishda Germaniya tajribasi	493
Pardayeva Maftuna Ulug'bek qizi	
Korxonalar moliyaviy faoliyati bo'yicha auditorlik risklarini xalqaro standartlar asosida baholash	497
Shirinov Uchqun Abduxalilovich, Abduxalil-zoda Ra'no Muzaffar qizi	
Ishlab chiqarish xarajatlarining tarkibi va ularni pasaytirish usullari	501
Sodiqov Mirahror Abbos o'g'li	
O'zbekiston Respublikasi hududlarini ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishda mahalliy budjetlarning ahamiyati.....	509
Sharopov Dilshodjon Raxmatullayevich	
The role of small business enterprises in enhancing the well-being of the population in Uzbekistan	513
Djalilova Shaxlo Ismoiljon kizi	
O'zbekistonda IPOlarni tashkil etish jarayonlari tahlili	518
Alikulov Azamat Tuygunovich	
Kichik sanoat zonalarini faoliyatining iqtisodiy-statistik tahlili (Surxondaryo viloyati misolida).....	522
Ozoda Batirovna Sakiyeva	
Hududlarning innovatsion turistik salohiyatini rivojlantirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish	528
Xaitov Oxunjon Nomoz o'g'li	
Integrating circular economy principles in marketing and operations of grape export companies for green transition.....	534
Usmonova Diyora Mahmud kizi	
Foreign experiences of improving the quality of services in the field of tourism.....	541
Raxmonov Siyovush Turob ugli	
Z avlodining iste'dodli vakillari uchun raqobat: davlat boshqaruvi sektorining maqsadga yo'naltirilgan raqamli avlodni jalb etish strategiyalari.....	546
Nosirova Shaxzoda Bohodir qizi	
O'zbekiston Respublikasida uglerod solig'ini joriy etish orqali soliq ma'muriyatchiligini takomillashtirish va yashil iqtisodiyotga o'tishni jadallashtirish imkoniyatlari: ekologik, iqtisodiy va institutsional yondashuv	560
Jo'rayev Ahmad Saitnazar o'g'li	
Tijorat banklari reytingiga ta'sir qiluvchi asosiy moliyaviy ko'rsatkichlar tahlili.....	566
Karabayev Nodir Abduhamidovich	
Budjet tashkilotlarida tuziladigan moliyaviy hisobotlarning ahamiyati.....	578
Norqulova Qutlug'nigor Oloviddinovna	
Методы и критерии оценки эффективности конкурентоспособности предприятия	582
Хусейнов Рахим Али оглы	
Zamonaviy HR texnologiyalarining korxonalar samaradorligiga ta'siri: "O'zbekiston temir yo'llari" AJ tajribasi.....	589
Xursanova Gulshan Ravshan qizi	
Oliy ta'lim muassasalarida innovatsion menejment strategiyalarining samaradorligini oshirish yo'llari	593
Pulatova Dildora Abdushukurovna	
Oliy ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarni qo'llashning bugungi kunda o'rni va ahamiyati.....	600
Xolmirzayeva Gulruxsor Maxammetovna	
Интеграция информационно-коммуникационных технологий в зеленую экономику: цифровые технологии для устойчивого развития.....	604
Бозорова Ирина Жуманазаровна	

Xorijiy mamlakatlarda tadbirkorlik subyektlari tomonidan mahalliyashtirish asosida mahsulot ishlab chiqarishning o'ziga xos jihatlari	608
Mirzabaev Xusniddin Muxamadjonovich	
Цифровизация зеленой экономики: синергия технологий для устойчивого будущего	616
Мухамадиева Кибриё Баходировна, Умарова Надира Рахмановна, Шарипова Зулфия Шокиржоновна, Эшпулатова Хусния Мирғолиб кизи	
O'zbekistonda to'qimachilik mahsulotlari bozori va rivojlanishi	621
Alimxodjayeva Nargiza Elshodovna	
Samarqand viloyatida tikuv-to'qimachilik sanoatining rivojlanish holati va ishlab chiqarish hajmining prognozi.....	629
Ikramova Taxmina Latifovna	
Повышение эффективности управления рисками в проектах государственно-частного партнерства в сфере услуг	639
Айтбаева Гульзада Куанышбаевна	
Surxondaryo viloyati iqtisodiy o'sish darajalarini ekonometrik modellashtrish	645
Pardayeva Ma'rifat Muzaffarovna	
Зарубежный опыт развития экономики ресурсно-сырьевых регионов: модели диверсификации и возможности адаптации.....	654
Севара Кахрамоновна Хакбердиева	
Xizmat ko'rsatish sohasida raqobatbardoshlikni oshirishning ahamiyati	658
Abduvoxidova Mohinur Akmalovna	
O'zbekiston sug'urta bozorida esg va yashil moliya instrumentlaridan foydalanish holati va imkoniyatlari.....	662
Zoyirov Laziz Subxonovich	
Xorazm viloyatida transport xizmatlari ko'rsatishning amaldagi holati tahlili va uni rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlari	668
Sharipova Bibijon Baxtiyorovna	
Ulgurji savdo qoidalari va chakana savdodan farqli tomonlari	678
Batirova Raxima Abdujabbarovna, Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich	
Xalqaro integratsiya jarayonlarida raqamli iqtisodiyotning o'rni.....	684
Zaripov Xurshid Zakir o'g'li	
Mahalliy budjetlar daromadlari va xarajatlarining hozirgi holati	690
Himmatov Abdisamat Xalilovich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida aholining moliyaviy madaniyatini rivojlantirish muammolari va istiqbollari	696
Abdurazakova Nargiza Rixsibayevna	
Цели устойчивого развития и роль цифровых платформ в сфере трудовой миграции	702
Газиёва Сулхия Саидмашрафовна	
Onlayn savdo maydonchalarida mijoz sodiqligini shakllantirishda marketing strategiyalarining o'rni	706
Baxromov Xudoyor Xabibullo o'g'li	
Методологические основы оценки эффективности «зеленых» технологий в строительном секторе.....	710
Тожиева Дилфуза Бабамуратовна	
Korxonalarda moliyaviy instrumentlar auditi masalalarini rivojlantirish.....	715
Mahmudov Saidjamol Kadirjanovich	
O'zbekiston Respublikasi soliq ma'murchiligini takomillashtirish jarayonlari	722
Mahmudova Sevara Rahmat qizi, Almardonov Muxammadali Ibragimovich	
Improving the efficiency of modern housing fund management system	726
D.A. Berdiyeva, Aminova Naima Umar qizi	
Kichik va o'rta biznes subyektlari eksport salohiyatini rivojlantirish mexanizmini takomillashtirish	731
Abduqahhorov Azizbek Abdullo o'g'li	

From Science to Business: How Universities Stimulate Innovation.....	735
A. Bobozhonov, A.M. Shatre, V. Kirilova Vladimirova, R.Kh. Karlibaeva	
Tashkilotlarda risklarni boshqarish strategiyalarining samaradorligini baholash: nazariy va amaliy yondashuvlar	740
Husanova Dilnura Mamrajab qizi	
Turli mulkchilik shakllaridagi xo'jalik yurituvchi subyektlar faoliyatining ekologik auditing nazariy jihatlarini	744
Abdullayev Xurshidjon Nazrullo o'g'li	
Sanoat korxonalarida innovatsion boshqaruv samaradorligini oshirish omillari.....	749
Ne'matullayev Abdurasulxon Ximaydulla o'g'li	
Bozor iqtisodiyotiga o'tish sharoitida innovatsion korxonalar boshqaruvi tashkiliy-iqtisodiy mexanizmi amal qilish xususiyatlari	755
Naimov Azamat Xikmatovich	
Mamlakatimizda chet el investitsiyasi ishtirokidagi korxonalalar faoliyatini rivojlantirish.....	758
Qurbonov Javlonbek Jurabekovich, Shuxratov Azizbek A'zamjon o'g'li	
Quritilgan organik mevalar eksportini rivojlantirishda yashil marketing strategiyalaridan foydalanish.....	764
Xidirov Shohrux Bobir o'g'li	
O'zbekiston Respublikasida xizmatlar sohasining asosiy ko'rsatkichlari.....	769
Ernazarov Gulam Bekbayevich	
Kichik biznes subyektlarida innovatsion faoliyatni baholash va rivojlantirish mexanizmlari.....	774
Mavrolov Ravshan Nematjonovich	
Barqaror rivojlanish va korxonalarda barqarorlikni ta'minlash zaruriyati.....	780
Yakubova Dilfuza	
Yashil iqtisodiyot sharoitlarida barqaror rivojlanish, yashil texnologiyalar va ekologik menejmentning o'rni	785
Dilmurodov Abbas Anvar o'g'li	
Qishloq xo'jaligi sohasi faoliyatini davlat tomonidan muvofiqlashtirish va boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish	788
Tuxtamishev Shodimurod Qurbonboyevich	
Tijorat banklarida chakana bank xizmatlarini rivojlantirish.....	795
Axmedov G'ofurjon G'ulomjonovich	
Turizm sohasini ekonometrik modellashda qo'llaniladigan ekonometrik usullar va amaliy imkoniyatlar	801
Shukurov Ikrom Abdurashitovich	
Sanoat tarmoqlarida investitsiyalar strukturasining iqtisodiy samaradorligi va innovatsiyalarni rag'batlantirish.....	807
Xikmatillayeva Dildora Shavkat qizi	
Mintaqa ziyorat turizmi samaradorligini oshirishda ekonometrik modellardan foydalanish.....	812
O'rinova Durdona Botir qizi	
Kichik biznes rivojlanishiga ta'sir etuvchi omillarni pest (siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy-demografik, texnologik omillar) tahlili.....	816
Israilov Rustam Ibragimovich	
Qazib olish sanoati korxonalarini moliyaviy sog'lomlashtirishda muammolar va salbiy omillar: tahlil va zamonaviy yondashuvlar	825
Abduraxmanov Davron Burxanjonovich	
O'zbekistonning milliy merosi boyliklaridan turizmga foydalanish yo'llari	830
Samarov Xonqul Qahhorovich	
Iqtisodiy rivojlanish jarayonida investision resurslarning mutanosib taqsimlanishi: samaradorlik va ustuvor yo'nalishlar	835
Otaboyev Feruzbek Oybek o'g'li	
Iqtisodiyotning ekologik transformatsiyasi sharoitida ijtimoiy o'sishni indikativ baholash metodologiyasi.....	841
Ibrogimov Sherzodbek Xalimjon o'g'li	

Bojxona xizmati fiskal faoliyatini takomillashtirish istiqbollari.....	847
Pardayev To'liqin Nasirovich, Farxodov Farrux Furqatovich, Nomozov Abduvoxid bdurazzoq o'g'li	
Механизмы устойчивого управления малым и средним бизнесом в условиях цифровизации и внедрения искусственного интеллекта.....	852
Зокирова Фарангиз Тулкиновна	
Yashil bank xizmatlari va uni joriy etish bilan bog'liq muammolar.....	862
Makhmudova Mukhlisa Kodirjon kizi	
Barqaror qishloq xo'jaligi ta'minot zanjirlarida transport tizimlarini optimallashtirish.....	867
Turdiyeva Irodaxon Ismoil qizi	
Moliyaviy rejalashtirishning ijtimoiy-iqtisodiy mazmuni.....	874
Pardayev Jamshid Muzaffarovich	
Mintaqa sanoatida kichik biznesni qo'llab-quvvatlash va infratuzilmasini tashkil etish.....	881
Salayev Jasurbek Komilovich	
Surxondaryo viloyatida 2010–2024-yillardagi yalpi hududiy mahsulotining iqtisodiy statistik tahlili.....	888
Ismoilov Davronbek Ilxomjon o'g'li	
Yashil obligatsiyalar va barqaror moliyalashtirishning davlat qarzi siyosatiga ta'siri.....	893
Tilabov Nasrulla Tashmuratovich	
Модели Альтмана и Таффлера как инструмент диагностики финансовой устойчивости предприятий.....	897
Утемуратова Бибихон Даниловна	
Individual tadbirkorlik va mustaqil bandlik asosida olinadigan daromadlarni soliqqa tortishning fundamental asoslari.....	903
Yakubov San'abek Ravshanbekovich	
China's trade relations with Central Asia: an empirical analysis based on the trade gravity model.....	912
Ye Maoqing	
O'zbekistonda turizm sohasida smart texnologiyalar joriy etishning holati va yo'nalishlari.....	920
Qutfididinov Shamsiddin Kamoliddin o'g'li	
Application of modern information systems in the assessment of the technical condition of the equipment of electrical energy networks.....	924
Sobirov Muzaffar Azatovich	
Стратегическое управление экономическим потенциалом Узбекистана.....	932
Садуллаева Муслимахон Саидамировна	
Auditda raqamli texnologiyalarni qo'llash tarixi va istiqbollari.....	936
Muydinov Erkin Djamaldinovich	
Bank majburiyatlari va aktivlarining vaqtinchalik nomutanosibliklari riskini kamaytirish.....	940
Ibrohimov D.M.	
Priority directions and legal bases of improving of the tax system of the Republic of Uzbekistan.....	945
Sadikov Iskandar Gayratovich	
Kambag'allikni qisqartirishda tadbirkorlik va bandlikni moliyaviy qo'llab-quvvatlash.....	950
Karshiyev Keldiyor Eshpulatovich	
O'zbekistonda kambag'allikni qisqartirish uchun ijtimoiy himoya va mehnat bozoriga kirishni kuchaytirish.....	954
Mamashokirova Iroda Samar qizi	
Soliq ma'murchiligi va raqobat muhitining o'zaro bog'liqligini nazariy asoslari.....	958
Donaboyev Jahongir Husan o'g'li	
Региональный туристский кластер – как инструмент повышения эффективности экономики региона.....	965
Юсупова Нигина Тажиевна	
Bank tizimida esg omillarining samaradorligini oshirishda marketing tadqiqotlaridan foydalanishning nazariy va uslubiy asoslari.....	971
Xoliyov Murod Qahramon o'g'li	

Теоретические взгляды на цифровую экономику, цифровую трансформацию	977
Шарипова Шахло Истамовна	
Qoraqalpog'iston Respublikasining raqobatbardoshligini oshirish imkoniyatlari va strategik yo'nalishlari	982
Tleubergenov Raxat Shahibaevich	
Mintaqalar transport tizimini kompleks rivojlantirish istiqbollarini tadqiq etishning ilmiy-uslubiy asoslari	986
Rahmonov Rasul Ne'matovich	
Loyiha boshqaruvida amaliy misollar orqali jinoyat holatlarini tahlili	994
To'yqulov Abbosjon Ali o'g'li	
Advancing tourist safety management in Uzbekistan's growing tourism industry: a systems theory approach	999
Laylo Primova	
Qoraqalpog'iston Respublikasida maishiy xizmatlar sifatini oshirishda raqamli texnologiyalardan foydalanishdagi muammolar	1006
Yerejepova Bibisara Abibullayevna	
Основные проблемы и вызовы в создании умных городов	1010
Хакбердиева Нозима Кахрамоновна	
Qurilish obyekti smeta narxlarini aniqlashdagi muammolar va ularning oqibatlarini	1015
Asadova Maftuna Sa'dullaevna	
Mintaqani barqaror rivojlantirishda paxta-to'qimachilik klasterlari salohiyatini oshirish	1020
Ismailov Temur Pulatovich	
Paxta-to'qimachilik klasterlari samaradorligi: statistik ko'rsatkichlar va ekonometrik modellarning tahlili	1024
Sharipov R.S.	
Sanoat infratuzilmasining tarkibiy tuzilishi va tartibga solish mexanizmlari	1030
Rasulov Jamshid Karimovich	
To'qimachilik sanoati korxonalarida eksport salohiyatini rivojlantirishda boshqaruv jarayonlarini o'ziga hos xususiyatlari	1036
Salimjonova Zilolaxon Salimjon qizi	
Budjetdan tashqari pensiya jamg'armasi tomonidan so'ngi yillarda amalga oshirilgan ishlar moliyaviy tahlili	1040
Sherjonov Sherjon Alijan o'g'li	
Qishloq xo'jalik mahsulotlarini qayta ishlash korxonalarining rivojlanishni boshqarish tizimini takomillashtirish	1045
Smetov Murat Inyatovich	
Sanoat investitsion salohiyatini amalga oshirish mexanizmining mahalliy va xorijiy tajribalarini qiyosiy tahlili	1050
Bayniyazova Malika Polatovna	
Korxonalarda raqamli marketing strategiyalarining shakllanishi va ularning bozor raqobatbardoshligiga ta'siri	1056
Mamadjanova Tuyg'unoy Axmadjanovna	
Руководство страховыми операциями: стратегический подход	1062
Тулаев Дилшод Юсуфович	
Sanoatni rivojlantirishda innovatsion boshqarishni takomillashtirish strategiyasi	1068
Qalmuratov Baxtiyar Seytmuratovich	
Tijorat banklari faoliyatida raqamli chakana xizmatlarni takomillashtirish yo'llari	1073
Axmedov G'ofurjon Gulomjonovich	
Maktab o'quv dasturlariga turizm va mehmondo'stlik tarmog'ini integratsiyalashning soha rivojidadagi ahamiyati	1078
Nilufar Raxmonova Yorqinovna	
Namangan viloyatidagi nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari salohiyati	1083
Abdusattorov Sodiqjon Hakimjon o'g'li	

Инновационные подходы к обеспечению экологической и экономической устойчивости в области энергосбережения и эффективного управления водными ресурсами	1088
Бегмуллаев Отабек Ирисалиевич, Ешмирзаев Содикжон Еркинбой угли, Кохарова Далира Рустам кизи	
Kimyo sanoati korxonalarida investitsion loyihalarni boshqarish orqali raqobatbardoshlikni oshirish	1095
Sabirov Oybek Shavkatbekovich	
Зеленая экономика и устойчивое развитие: экономический взгляд	1100
Акбаралиева Сугдиёна Улугбек кизи, Ахмедиева А.Т.	
Raqamli iqtisodiyot orqali investitsiyalarni jalb qilish va O'zbekiston iqtisodiyotini rivojlantirish istiqbollari	1105
Norpo'latov Azizbek Baxtiyor o'g'li	
Инновационные факторы развития аграрного производства региона	1109
Сирожиiddinov Икромиддин Кутбиддинович	
Анализ развития зеленой экономики в глобальном контексте и в Республике Узбекистан	1114
Хусаинов Равшан Рахимович	
Marketing jarayonlarida emotsional intellektning roli va uning neyromarketing strategiyalari samaradorligiga ta'siri	1120
Pulatova Nigoraxon Nurullaevna	
O'zbekiston hududlarida aholi bandligi tahlili (2020–2024-yillar)	1124
Hojiyev Tal'at Toshpo'latovich	
Barqaror qishloq xo'jaligida yashil logistika (Green Logistics) mexanizmlarini joriy etish	1128
Abdirashidov Temurbek Abdirashid o'g'li	
Innovatsion iqtisodiyotda karshering xizmatlarining nazariy asoslari	1134
Haydarov Jahongir Aktamovich	
Mintaqada mehmonxona xo'jaligida investitsiya samaradorligiga ta'sir etuvchi omillar	1139
Jasur Berdiyev	
Turizm xizmatlari samaradorligini oshirish metodologiyasini rivojlantirish	1143
Toshev Nurbek Janon o'g'li	
Iqtisodiy barqarorlikka erishishda quyosh panellarining roli	1147
Qodirov Bahodirjon Tursunovich	
Milliy malaka tizimining yagona raqamli platformasi: nazariy va amaliy jihatlar	1152
Qurbanova Muazzam Fazliddinovna, Egamkulov Aziz Abdurasulovich	
Surxondaryo viloyatida meva-sabzavot mahsulotlari ishlab chiqarish jarayonlarini ARIMA modeli orqali ekonometrik modellashirish	1156
Jo'rayev Olim Albayevich	
Tijorat banklarida korporativ boshqaruv mohiyatini aniqlashning ilmiy yondashuvlari	1163
Temirov Abdulaziz Alimjanovich	
Asosiy vositalarni hisobga olish va ularni audit qilish masalalari: nazariy va amaliy yondashuvlar	1168
Diyorbek Mamarasulov Alijon o'g'li	
Анализ и постановка выбора путей подготовки и принятия решений для разработки и внедрения методических подходов к постановке управленческого анализа	1173
Минутдинова Лилия Тагировна	
Aksiyadorlik jamiyatining aksiyadorlar bilan o'zaro hamkorlik shakllari va tamoyillari tasnifi	1180
Sangilova Aziza Baxtiyarovna, Samariddin Elmirzayev	
Qishloq joylarida xizmatlar sohasini rivojlanishi orqali kambag'allikni qisqartirish va aholi farovonligini oshirish	1186
Sultonov Shodiyor Abduhalilovich, Usmonov Murodbek Dusmurot o'g'li	
Kichik biznes markazlari raqobatbardoshligini oshirish bo'yicha uslubiy tavsiyalar	1190
Eshmirzayev Nodirjon Mamadraximovich	
Kichik biznesda innovatsion autsorsingdan foydalanishga ta'sir etuvchi omillar	1194
Tojibayev O.O.	

KICHIK BIZNESDA INNOVATSION AUTSORSINGDAN FOYDALANISHGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR

Tojibayev O.O.

Namangan davlat texnika universiteti doktoranti
ORCID: 0009-0002-7686-3032

Annotatsiya: Maqolada raqamli iqtisodiyot sharoitida kichik biznes subyektlarining innovatsion autsorsingdan foydalanish jarayonlari tahlil qilingan. Mualliflar tomonidan ichki (moliyaviy resurslar, boshqaruv kompetensiyalari, texnologik tayyorgarlik, innovatsion madaniyat) va tashqi (makroiqtisodiy muhit, huquqiy baza, raqobat va ijtimoiy omillar) omillarning ta'siri o'rganilgan. O'zbekiston, MDH davlatlari va jahon amaliyoti asosida taqqoslash natijalari keltirilgan. Mualliflar davlat qo'llab-quvvatlash choralari, raqamli infratuzilmani rivojlantirish va innovatsion madaniyatni shakllantirish orqali autsorsingdan samarali foydalanish mumkinligi haqida xulosalar bergan.

Kalit so'zlar: kichik biznes, raqamli iqtisodiyot, innovatsion autsorsing, moliyaviy resurslar, texnologik infratuzilma, raqobat muhiti, raqamli savodxonlik.

Abstract: The article analyzes the processes of using innovative outsourcing by small business entities in the context of the digital economy. The authors examine the impact of internal factors (financial resources, management competencies, technological readiness, innovation culture) and external factors (macroeconomic environment, legal framework, competition, and social aspects). A comparative analysis is provided based on the cases of Uzbekistan, CIS countries, and global practices. The study concludes that effective utilization of outsourcing can be achieved through government support programs, development of digital infrastructure, and fostering innovation culture among entrepreneurs.

Key words: small business, digital economy, innovative outsourcing, financial resources, technological infrastructure, competitive environment, digital literacy.

Аннотация: В статье анализируются процессы использования инновационного аутсорсинга субъектами малого бизнеса в условиях цифровой экономики. Авторы рассматривают влияние внутренних факторов (финансовые ресурсы, управленческие компетенции, технологическая готовность, инновационная культура) и внешних факторов (макроэкономическая среда, правовая база, конкуренция и социальные аспекты). Представлен сравнительный анализ на основе примеров Узбекистана, стран СНГ и мировой практики. В исследовании сделан вывод, что эффективное использование аутсорсинга может быть достигнуто посредством государственных программ поддержки, развития цифровой инфраструктуры и формирования инновационной культуры среди предпринимателей.

Ключевые слова: малый бизнес, цифровая экономика, инновационный аутсорсинг, финансовые ресурсы, технологическая инфраструктура, конкурентная среда, цифровая грамотность.

KIRISH

Raqamli iqtisodiyotda kichik biznesni rivojlantirishning zamonaviy tendensiyalari shuni ko'rsatadiki, korxonalar muvaffaqiyati ko'p jihatdan tez o'zgaruvchan tashqi sharoitlarga moslashish va ichki resurslardan samarali foydalanish qobiliyatiga bog'liq. Samaradorlik va raqobatbardoshlikni oshirish vositalaridan biri innovatsion autsorsingdir. U kichik firmalarga tashqi vakolatlarni, zamonaviy texnologiyalarni jalb qilish va xarajatlarni optimallashtirish imkonini beradi.

IT Park va O'zbekiston Savdo-sanoat palatasining 2023–2024-yillardagi ma'lumotlariga ko'ra, O'zbekistonda kichik biznesning atigi 28–30 foizi bulutli xizmatlardan foydalanmoqda, ERP/CRM tizimlari esa kompaniyalarning 7–8 foizida joriy etilgan. Mamlakatda kichik biznesni kreditlash bo'yicha o'rtacha foiz stavkasi yiliga 22–25 foizni tashkil etsa, Qozog'istonda bu ko'rsatkich 14–16 foiz atrofida. Yevropa Ittifoqida esa raqamlashtirish xarajatlarining 50 foizigacha qoplanadigan grant dasturlari mavjud. O'zbekistonda kichik

va o'rta korxonalarning atigi 22 foizi outsorsingni strategik rivojlanish vositasi deb hisoblaydi, Yevropa Ittifoqida esa bu ko'rsatkich 55 foizdan yuqori. Ushbu raqamlar mamlakatda outsorsingni amalga oshirish salohiyati mavjudligini ko'rsatadi.

Shuni ta'kidlash lozimki, outsorsingni joriy etish universal jarayon emas. Uni qo'llash to'g'risidagi qarorga ko'plab omillar ta'sir qiladi. Ular shartli ravishda ichki va tashqi omillarga bo'linadi. Ichki omillar korxonaning o'ziga xos xususiyatlari bilan belgilanib, kichik biznes subyektlarining outsorsing provayderlari bilan hamkorlik qilishga tayyorlik darajasini, ularning moliyaviy imkoniyatlarini, innovatsion madaniyatini, xodimlarning malakasini va texnologik bazasini aks ettiradi. Tashqi omillar esa outsorsing xizmatlari bozorining rivojlanish darajasi, qonunchilikni tartibga solish, texnologiya va infratuzilmaning mavjudligi hamda makroiqtisodiy barqarorlikni o'z ichiga oladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Tadqiqotlar ko'rsatadiki, outsorsing qarori faqat xarajatlarni kamaytirish masalasi bilan chegaralanmaydi; u tashkilotning bilim qobiliyati, dinamik salohiyati, institutsional muhit va tashqi tarmoqlar bilan o'zaro aloqalari bilan chambarchas bog'liq. Chesbrough 2003-yilning ishlari ochiq innovatsiya (open innovation) konsepsiyasini ilgari surib, tashqi manbalar va xizmat ko'rsatuvchilar bilan hamkorlik orqali kichik firmalar ham yangiliklarni tezroq qabul qila olishini ko'rsatadi, bu esa innovatsion outsorsingni strategik instrumentga aylantiradi.

Bilimni qabul qilish va assimilyatsiyalash (absorptive capacity) kontsepsiyasi, ayniqsa Cohen va Levinthal 1990-yil tadqiqoti, kichik kompaniyalar outsorsing orqali olingan tashqi bilimlardan foyda olishi uchun ichki bilim bazasining muhimligini ta'kidlaydi. Ya'ni tashqi yetakchi provayder bilan ishlashdan oldin ichki o'rganish va assimilyatsiya qobiliyati mavjud bo'lishi zarur. Shu bilan birga, Teece 2007-yil targ'ib qilgan dinamik salohiyatlar nazariyasi tashkilotning bozor sharoitlariga moslasha olish qobiliyati outsorsingni qaysi darajada va qanday shaklda amalga oshirishni belgilashini ko'rsatadi.

Empirik tadqiqotlar outsorsingning kichik va o'rta korxonalarda qo'llanilishida motivlar, to'siqlar va boshqaruv muammolari mavjudligini tasdiqlaydi. Van de Vrande va boshqalar 2009-yil tadqiqoti ochiq innovatsiya amaliyotlari kichik firmalar orasida ham uchrashini, ammo ularning motivlari va boshqaruv qobiliyatlari firmasining resurslari va bozor pozitsiyasiga bog'liq ekanligini ko'rsatadi. D'Este va Patel 2007-yil ishida esa universitet-sanoat bog'lanishlari kabi tashqi bilim manbalari bilan qanday kanallar orqali o'zaro aloqalar yuzaga kelishi va ularni shakllantiruvchi omillar tahlil qilingan. IT va biznes jarayonlarini outsorsing qilish bo'yicha Lacity, Willcocks va boshqalar tomonidan olib borilgan sharhlar esa muvaffaqiyat omillari sifatida kontraktlar, nazorat mexanizmlari va boshqaruv kompetensiyalarini qayd etadi. Umuman olganda, adabiyotlar outsorsing qarorini amalga oshirishdan oldin korxonaning ichki salohiyati, tashqi tarmoq imkoniyatlari, shartnoma va boshqaruv institutlari hamda institutsional muhit (qonunchilik, moliyaviy infrastruktura)ni chuqur baholash kerakligini ko'rsatadi.

Xulosa qilib aytganda, kichik bizneslarda innovatsion outsorsingdan muvaffaqiyatli foydalanish uch asosiy guruh omilga bog'liq. Birinchidan, firmalarning bilimni qabul qilish va o'zlashtirish qobiliyati. Ikkinchidan, dinamik strategik salohiyat va boshqaruv kompetensiyalari. Uchinchidan, tashqi muhit va shartnoma-orientatsiyalangan institutlarning yordami. Ushbu omillarni hisobga olgan holda amaliy tavsiyalar ishlab chiqilganda outsorsing risklari kamayadi va innovatsion natijalar oshadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot metodologiyasi kichik bizneslarda innovatsion outsorsingdan foydalanishning omillarini aniqlash maqsadida statistik ma'lumotlar, rasmiy hisobotlar hamda xalqaro tajriba materiallarini yig'ish va tahlil qilishga asoslanadi. Ma'lumotlar tanlama so'rovlar, intervyular va ochiq manbalar orqali to'plandi. Olingan natijalar qiyosiy va iqtisodiy-statistik usullar yordamida tahlil qilinib, asosiy tendensiyalar hamda ta'sir omillari aniqlab chiqildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Iqtisodiyoti rivojlanayotgan mamlakatlar, jumladan O'zbekiston uchun, mazkur omillarning uyg'unligini chuqur tushunish katta imkoniyatlar yaratadi. Davlat qo'llab-quvvatlash dasturlari, imtiyozlar va texnoparklarning tashkil etilishi raqamlashtirish jarayonini jadallashtirish, IT-outsorsing xizmatlarini rivojlantirish hamda kichik biznes subyektlarini yangi bosqichga olib chiqishda muhim omil bo'lib xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, zamonaviy SaaS yechimlaridan foydalanish imkoniyatlari tobora kengayib, xorijiy tajribalarni milliy sharoitga moslashtirish jarayonlari tezlashib bormoqda. Tadbirkorlarning raqamli savodxonligi izchil oshib borayotgani esa innovatsion yechimlarni joriy etishda yangi istiqbollarni ochib bermoqda.

Shunday qilib, kichik biznes subyektlarida innovatsion outsorsingdan foydalanishga ta'sir etuvchi ichki va tashqi omillarni tizimli o'rganish nafaqat mavjud imkoniyatlarni yanada to'liq ishga solish, balki rivojlanishning

strategik yo'nalishlarini belgilash, jahon amaliyotini milliy sharoitga uyg'unlashtirish hamda istiqbolli natijalarga erishishda muhim ilmiy va amaliy asos bo'lib xizmat qiladi. Ushbu jarayonni yanada samarali yo'naltirish maqsadida O'zbekiston, MDH va jahon bozorida tajribalarni solishtirish asosida ishlab chiqilgan jamlanma jadval innovatsion outsorsingni rivojlantirishning aniq metodik yo'nalishlarini belgilab beradi (1-jadval).

1-jadval. Innovatsion outsorsingdan foydalanishga ta'sir etuvchi ichki va tashqi omillar

№	Omilar guruhi	O'zbekiston	MDH	Jahon bozori
1	Moliyaviy resurslar	Moliyaga kirish imkoniyatlari bosqichma-bosqich kengaymoqda, kredit stavkalari barqarorlashib bormoqda	Qirg'iziston va Tojikistonda resurslarni jalb qilish mexanizmlari rivojlanmoqda, Qozog'istonda bozor yanada chuqurlashmoqda	Venchur kapitali va kredit dasturlari orqali keng imkoniyatlar mavjud
2	Boshqaruv kompetensiyalari	IT va outsorsingni boshqarishda yangi tajribalar shakllanmoqda, maxsus treninglar rivojlanmoqda	Rossiya va Belarusda korporativ o'quv dasturlari kengayib, samarali tajriba ortmoqda	IT-outsorsing boshqaruvi bo'yicha yetuk ta'lim tizimlari mavjud
3	Texnologik tayyorgarlik	Kichik va o'rta biznes subyektlarining oblok xizmatlaridan foydalanishi ortib bormoqda, ERP/CRM qo'llanilishi bosqichma-bosqich kengaymoqda	Qozog'iston va Ukrainada CRM tizimlarini faol joriy etish yo'nalishi kuchaymoqda	Hindiston, Xitoy va Singapur yuqori darajada raqamlashtirilgan va ilg'or yechimlar taklif qilmoqda
4	Innovatsion madaniyat	Autsorsing bosqichma-bosqich innovatsion yechim sifatida ham qo'llanilmoqda, uning samaradorlik imkoniyatlari kengaymoqda	Gruziya va Armanistonda outsorsing xalqaro bozorga chiqish strategiyasining muhim qismi sifatida qaralmoqda	AQSHda outsorsing R&D va innovatsiyalarni rivojlantirishda keng qo'llanilmoqda
5	Makroiqtisodiy muhit	Yillik YAIM o'sishi 5–6% darajasida barqaror tendensiyani ko'rsatmoqda, iqtisodiy muhitni yanada mustahkamlash imkoniyatlari mavjud	Qozog'iston barqaror iqtisodiy muhitni shakllantirmoqda, Tojikistonda ham ijobiy o'zgarishlar kuzatilmoqda	Xizmatlar sektori global miqyosda izchil o'sishda davom etmoqda
6	Huquqiy va institutsional baza	IT Park faoliyati kengaymoqda, soliq imtiyozlari qo'llanilmoqda, ma'lumotlarni himoya qilish tizimi takomillashmoqda	Rossiya va Qozog'istonda shaxsiy ma'lumotlarni himoya qilish bo'yicha samarali qonunlar joriy etilgan	Yevropa Ittifoqining GDPR talablari outsorsing xizmatlariga talabni oshirmoqda
7	Texnologik infratuzilma	Internet qamrovi kengayib, data-markazlar faoliyatini boshlamoqda, bulutli yechimlar ulushi ortmoqda	Belarus va Ukrainada IT-infratuzilma yuksak darajada rivojlangan	Hindiston va Filippin global outsorsing markazlari sifatida o'z mavqeini mustahkamlamoqda
8	Raqobat muhiti	Mahalliy provayderlar soni ortib, xizmatlar sifati oshmoqda, narxlar bosqichma-bosqich moslashmoqda	Rossiya va Ukrainada raqobat muhiti kengayib, xizmatlar arzon va sifatli bo'lib bormoqda	Upwork, Fiverr, Toptal kabi platformalar global raqobatni yanada jonlantirmoqda
9	Ijtimoiy-kadr omillari	IT-mutaxassislar soni ortib bormoqda, raqamli savodxonlik izchil oshmoqda	Belarus va Ukraina IT-kadrlarning eksporti orqali xalqaro bozorda faol ishtirok etmoqda	Rivojlangan davlatlar ofshoring orqali yuqori malakali mutaxassislarni jalb qilmoqda

Ichki omillar tarkibiga moliyaviy resurslar, xodimlar malakasi va boshqaruv vakolatlari, texnologik tayyorgarlik, innovatsion madaniyat va rivojlanish strategiyalari kiradi. Quyida ular alohida tahlil qilinadi.

Boshqaruv qobiliyatlari va inson resurslari. Bu omil raqamli texnologiyalar sohasidagi malaka darajasini, raqamli transformatsiyaga tayyorlikni, tashqi pudratchilarni boshqarish tajribasini o'z ichiga oladi. O'zbekistonda ko'plab tadbirkorlar an'anaviy boshqaruv modelini saqlab qolganligi sababli yangi raqamli yechimlardan foydalanishda qiyinchiliklarga duch kelmoqda.

MDHda Rossiya va Belorussiyada kichik biznes egalari uchun korporativ treninglar amaliyoti, shu jumladan tashqi pudratchilarni boshqarish bo'yicha ko'nikmalar rivojlanmoqda.

Dunyo amaliyotida AQSH va Yevropa Ittifoqida raqamli biznes uchun kadrlar tayyorlash tizimi shakllangan. Bu tizim innovatsion xizmatlarni joriy etishni yengillashtiradigan IT-outsorsing menejmenti kurslarini o'z ichiga oladi.

Texnologik tayyorgarlik. Bu omil raqamlashtirish darajasi, bulutli xizmatlardan foydalanish (SaaS, ERP, CRM) hamda ichki IT-resurslarning mavjudligi bilan belgilanadi.

O'zbekistonda kichik biznesning qariyb 30 foizi (2024-yil ma'lumotlariga ko'ra) bulutli xizmatlardan foydalanmoqda, biroq ERP/CRM tizimlarini integratsiya qilish darajasi endi rivojlanmoqda.

MDHda, xususan Ukraina va Qozog'istonda CRM tizimlari faol joriy etilmoqda, bu esa BPO (Business Process Outsourcing) bozorining o'sishini rag'batlantirmoqda. Jahon miqyosida Osiyo mamlakatlari (Hindiston, Xitoy, Singapur) yuqori texnologik tayyorgarlikni namoyish etib, global IT-outsorsing markazlariga aylanish imkoniga ega bo'lmoqda.

Innovatsion madaniyat va rivojlanish strategiyasi. Bu omil o'zgarishlarni qabul qilish qobiliyati, strategik qarash, uzoq muddatli raqobatdosh ustunliklarga e'tibor qaratish, biznes hajmi va sanoat xususiyatlari bilan belgilanadi. Masalan, mikrobiznes ko'pincha buxgalteriya hisobi va marketing outsorsingidan foydalanadi, kichik ishlab chiqarish firmalari esa ko'proq IT va logistika outsorsingiga murojaat qiladi.

O'zbekistonda ko'plab kichik firmalar outsorsingni strategik innovatsiya vositasi emas, balki xarajatlarni tejash chorasi sifatida ko'radi.

MDHda Armaniston va Gruziyada kichik firmalar outsorsingni xalqaro bozorlarga chiqish strategiyasining bir qismi sifatida qo'shmoqda. Global miqyosda esa AQSHdagi kichik firmalar ilmiy-tadqiqot ishlarini outsorsing qilish orqali innovatsion xarajatlarni kamaytirib, xalqaro iste'dodlarni jalb qilish imkoniyatiga ega bo'lmoqda.

Ichki omillar tahlili shuni ko'rsatadiki, ular kichik korxonalarning innovatsion outsorsingdan foydalanishga tayyorligini belgilaydi. Moliyaviy cheklolvar asosiy to'siq bo'lib qolmoqda: uzoq muddatli kapitalga cheklangan kirish sharoitida kichik biznes ko'pincha outsorsingning asosiy turlari bilan cheklanib, eng maqbul yechimlarni izlashga majbur bo'ladi. Ikkinchi muhim omil – bu menejment vakolatlari va inson resurslari darajasi: tashqi provayderlar bilan o'zaro aloqadagi tajribaning yetishmasligi va menejrlarning raqamli tayyorgarligining pastligi zamonaviy xizmatlarni joriy etishni qiyinlashtiradi.

Texnologik tayyorgarlik darajasi ham bevosita ahamiyatga ega: raqamli infratuzilma, dasturiy yechimlar va ular bilan ishlash ko'nikmalarining mavjudligi outsorsingni biznes jarayonlariga integratsiya qilish imkoniyatini belgilaydi. Nihoyat, tadbirkorning innovatsion madaniyati va strategik tafakkuri hal qiluvchi omil hisoblanadi: agar outsorsing nafaqat xarajatlarni kamaytirish vositasi, balki innovatsion rivojlanish mexanizmi sifatida qabul qilinsa, biznes tashqi o'zgarishlarga nisbatan yuqori daromadlilik va chidamlilikka ega bo'ladi.

Shunday qilib, O'zbekiston va MDH mamlakatlari uchun qulay moliyalashtirish, innovatsiyalarni boshqarish bo'yicha ta'lim dasturlari, raqamlashtirishni rag'batlantirish va tadbirkorlarda innovatsion madaniyatni shakllantirish orqali ichki omillarni rivojlantirish muhim ahamiyatga ega.

Tashqi omillar innovatsion outsorsingdan foydalanishga sezilarli ta'sir ko'rsatadi va ularni O'zbekiston, MDH, Yevropa hamda AQSH kesimida ko'rib chiqish zarur. Bu omillar tarkibiga makroiqtisodiy muhit, institutsional va huquqiy muhit, texnologik muhit, raqobat muhiti hamda ijtimoiy va kadrlar omillari kiradi.

Makroiqtisodiy muhit iqtisodiy o'sish sur'ati, inflyatsiya darajasi, valyuta barqarorligi va investitsion jozibadorlikni qamrab oladi. O'zbekistonda YAIMning yillik 5–6% darajasida barqaror o'sishi kichik biznesni rivojlantirishga imkon yaratmoqda. Shu bilan birga, inflyatsiya va valyuta xavflarini kamaytirish orqali outsorsing provayderlari bilan uzoq muddatli shartnomalar tuzish yanada osonlashadi. MDH miqyosida Qozog'istonning qulay makroiqtisodiy muhiti IT-outsorsing rivojiga xizmat qilmoqda, Tojikiston va Qirg'iziston esa barqaror iqtisodiy siyosatni shakllantirish orqali ushbu jarayonga qo'shilish imkoniyatiga ega. Jahon amaliyotida esa rivojlangan davlatlarning xizmatlar sohasidagi barqaror o'sishi outsorsing yechimlarini kengaytirishga yordam bermoqda.

Institutsional va huquqiy muhit outsorsingni tartibga solish, ma'lumotlarni himoya qilish, kiberxavfsizlik, xizmatlar standartlari hamda soliq imtiyozlarini o'z ichiga oladi. O'zbekistonda IT Park doirasida yaratilgan imtiyozlar outsorsing xizmatlari eksporti uchun qulay muhitni shakllantirmoqda. MDHda Rossiya va Qozog'istonda shaxsiy ma'lumotlarni himoya qilish qonunlari mavjudligi kiberxavfsizlik xizmatlariga bo'lgan ehtiyojni oshirmoqda. Yevropa Ittifoqi esa GDPR kabi qat'iy qoidalar orqali outsorsing xizmatlarida ma'lumotlarni himoya qilishni kuchaytirgan, bu esa ushbu sohada ixtisoslashgan xizmatlarga talabni oshirgan.

Texnologik muhit AKT infratuzilmasi, yuqori tezlikdagi internet, bulutli texnologiyalar hamda fintech va GovTech yechimlarining rivojlanish darajasini anglatadi. O'zbekistonda internet qamrovining tez kengayishi va ma'lumotlar markazlarining ishga tushirilishi SaaS va BPO xizmatlari rivoji uchun mustahkam zamin yaratmoqda. MDHda Belarus va Ukrainadagi ilg'or IT-infratuzilma xalqaro miqyosda raqobatbardosh outsorsing klasterlarini shakllantirishga imkon bergan. Jahon amaliyotida Hindiston va Filippin yuqori tezlikdagi infratuzilma va arzon ishchi kuchi bilan outsorsing bo'yicha yetakchilikni saqlab qolmoqda.

Raqobat muhiti esa tashqi xizmat ko'rsatuvchilarning bozorni egallash darajasi, narx raqobati va global platformalarning rivojlanishini qamrab oladi. MDHda Rossiya va Ukrainada kuchli raqobat outsorsing xizmatlari narxlarini maqbullashtirib, kichik biznes uchun yanada qulay imkoniyatlar yaratmoqda. Jahonda esa Upwork, Fiverr va Toptal kabi platformalar hatto eng kichik firmalarga ham global miqyosda mutaxassislarni jalb qilish imkonini bermoqda.

Ijtimoiy va kadrlar omillari tadbirkorlarning raqamli savodxonligi, malakali kadrlar migratsiyasi va ta'lim dasturlarini o'z ichiga oladi. O'zbekistonda tadbirkorlar va xodimlarning raqamli savodxonligi bosqichma-bosqich oshib bormoqda. MDHda Belarus va Ukraina global IT-outsorsing uchun malakali kadrlar eksportchilariga aylangan. Jahon miqyosida esa rivojlangan mamlakatlar malakali mutaxassislar yetishmovchiligini ofshor va masofaviy jamoalar orqali qoplab, outsorsing xizmatlariga barqaror talabni ta'minlamoqda.

Shunday qilib, tashqi omillar innovatsion outsorsing rivojida muhim o'rin tutadi va har bir mintaqa o'ziga xos imkoniyatlar hamda istiqbollarni taqdim etmoqda.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tashqi omillar kichik biznesning innovatsion outsorsingdan foydalanish to'g'risida qaror qabul qilishida asosiy sharoitlarni shakllantiradi. Makroiqtisodiy barqarorlik hal qiluvchi ahamiyatga ega: YAIM o'sishi va past inflyatsiya sharoitida korxonalar outsorsing provayderlari bilan uzoq muddatli shartnomalar tuzishga moyil bo'ladi, aks holda outsorsing xavfli vosita sifatida qabul qilinadi.

Huquqiy va institutsional baza ham muhim rol o'ynaydi: shaffof tartibga solish, sifat standartlari va ma'lumotlarni himoya qilish mexanizmlarining mavjudligi tadbirkorlarning tashqi pudratchilarga bo'lgan ishonchini oshiradi. Masalan, Yevropa Ittifoqida shaxsiy ma'lumotlarni himoya qilish bo'yicha qat'iy qoidalar (GDPR) muvofiqlikni talab etib, outsorsing segmentining o'sishini rag'batlantirdi. O'zbekiston uchun esa raqamli xavfsizlik va intellektual mulk sohasidagi qonunchilikni takomillashtirish asosiy vazifa bo'lib qolmoqda.

Texnologik infratuzilma va inson resurslari outsorsingni yanada samarali va qulay qiluvchi omillar sifatida namoyon bo'ladi. Yuqori tezlikdagi internet, ma'lumotlar markazlari va ixtisoslashgan mutaxassislarning mavjudligi outsorsing integratsiyasini kuchaytiradi. Raqobat muhiti ham bevosita ta'sir qiladi: to'yingan provayderlar bozori narxlarning pasayishiga va sifatning oshishiga olib keladi, cheklangan bozor esa xizmatlarni qimmatlashtirib, kichik biznes uchun imkoniyatlarni toraytiradi.

Shunday qilib, tashqi omillar nafaqat innovatsion outsorsingning ko'lamini, balki uning kichik biznes uchun strategik ahamiyatini ham belgilaydi. O'zbekiston uchun asosiy yo'nalishlar – raqamli infratuzilmani mustahkamlash, mahalliy provayderlar sonini kengaytirish va institutsional bazani takomillashtirishdir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Porter, M. E. (1998). *Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance*. New York: Free Press.
2. Quinn, J. B., & Hilmer, F. G. (1994). Strategic outsourcing. *Sloan Management Review*, 35(4), 43–55.
3. Lacity, M. C., & Willcocks, L. P. (2014). *Nine keys to world-class business process outsourcing*. Bloomsbury Publishing.
4. OECD (2021). *Digitalisation and SMEs: Policy Challenges and Recommendations*. Paris: OECD Publishing.
5. World Bank (2020). *World Development Report 2020: Trading for Development in the Age of Global Value Chains*. Washington, DC: World Bank.
6. Deloitte (2022). *Global Outsourcing Survey 2022*. London: Deloitte Insights.
7. UNCTAD (2021). *World Investment Report 2021: Investing in Sustainable Recovery*. Geneva: United Nations.
8. IT Park Uzbekistan (2023). *Annual Report on IT Outsourcing and Digital Services*. Tashkent: Ministry of Digital Technologies of Uzbekistan.
9. Савдо-саноат палатаси (2024). Кичик бизнесда рақамли технологиялардан фойдаланиш ҳолати бўйича ҳисобот. Тошкент.
10. Хамидов, Ш. Б. (2022). Кичик бизнес рақобатбардошлигини оширишда инновацион аутсорсинг хизматларининг ўрни. *Иқтисодиёт ва инновациялар журналы*, №3, 112–120.
11. Козак, С. И. (2021). Аутсорсинг в условиях цифровой трансформации экономики. *Экономика и предпринимательство*, №5, 45–52.
12. European Commission (2023). *Digital Economy and Society Index (DESI) 2023*. Brussels: EC.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 9

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
